

La solidaritat com a resposta

JAUME GINESTÀ
 ■ El sinistre dels pisos del butà de Caldes de Malavella ha servit per tornar a demostrar la solidaritat que la gent és capaç d'oferir als seus veïns en casos extrems, que és quan les ajudes benèfiques són més necessàries. Les iniciatives han vingut des de tots els àmbits de la societat civil i han superat en agilitat, com sol passar, les diferents administracions que han de col·laborar a pal·liar les conseqüències del sinistre. Algunes iniciatives han destacat per la improvisació i d'altres s'han organitzat acuradament, però totes elles s'han basat en la col·laboració desinteressada.

Des d'un macroconcert de rock fins a una marató radiofònica, un concert de música clàssica i popular o un mercat d'articles de segona mà, diferents activitats han permès recollir més de quatre milions de pessetes, però ja s'han anunciat més actes, com el que el 30 de maig farà el Club de Futbol de Caldes, amb un partit entre els equips cadet del Barça i del Caldes, en què hi jugava de porter Joan Moreno, mort en l'explosió.

A més d'aquestes activitats concretes, també s'han obert comptes corrents a entitats bancàries perquè els que vulguin col·laborar econòmicament hi ingressin els diners. L'Ajuntament va delegar aquesta tasca a l'entitat benèfica Càritas, perquè d'aquesta manera el consistori pot centrar-se més en les feines de tramitació, gestió i coordinació de tots aquells elements necessaris per als veïns afectats. A més, les diferents iniciatives han tingut la finalitat de recollir diners per ajudar els afectats, tot i que en camps diferents, unes per reconstruir els pisos i altres per ajudar a millorar la seva vida quotidiana. Entre aquestes ajudes, també hi ha hagut un aportació econòmica de la Guàrdia Civil, que va fer una col·lecció entre totes les casernes de les comarques gironines, i una recollida d'estris domèstics, que ha tingut tant d'èxit que l'Ajuntament s'està plantejant de reconduir la finalitat d'alguns dels estris repetits i cedir-los a famílies amb problemes econòmics, sempre que els veïns hi estiguin d'acord.

Xifres provisionals

Les xifres de les diferents activitats que han sortit a la llum pública són, en la seva majoria, provisionals, ja que algunes vegades cal restar-hi les despeses d'organització, com és el cas del concert de rock. Les xifres definitives encara són, doncs, aproximades. A més, els diners encara no han estat entregats als veïns. «Al compte corrent conjunt que tenim els veïns del bloc en

cara no hi ha entrat ni un duro», assegura un dels damnificats, que hi afegeix que tampoc s'ha decidit encara com es dividiran aquestes ajudes. Aquesta divisió s'ha de fer, en principi, en funció del grau en què ha resultat afectada cada família i de la finalitat amb que s'han recollit els diners, ja sigui per a la reconstrucció dels pisos o directament per a cada família.

A part d'aquestes ajudes, els afectats també estan esperant com es resol el tema de les assegurances. Un dels afectats va afirmar recentment que ja s'ha arribat a un acord amb una companyia asseguradora, però que n'hi ha d'altres que només sembla que tinguin «una màquina de restar» i que estan fent mans i mànigues per veure de quina manera poden pagar menys als afectats amb els quals tenen contractades pólisses. L'alcalde de Caldes, Lluís Comalada, va coincidir amb aquesta versió i va explicar que el consistori està estudiant la possibilitat de queixar-se públicament de l'actitud dels agents d'algunes companyies, que han utilitzat amb una intenció diferent les paraules d'alguns tècnics municipals.

El concert de música clàssica i popular, organitzat per l'Agrupació de Sardanistes, va recollir unes 400.000 pessetes.

**ASSOCIACIÓ
 PROTECTORA
 D'ANIMALS
 I PLANTES
 TOSSA DE MAR**

**Vols un pòster així?
 ELLS SÓN ELS MEUS AMICS
 NO
 ELS MALTRACTIS**

Els ens necessiten

Fes-te soci de l'APAP Tossa.
 No tenim cap dret a privar-los de la llibertat, utilitzar-los, maltractar-los o menysprear-los.
 Ells han nascut sense saber que en aquest món les condicions de vida per a un animal són cada vegada més dures i l'accés a la felicitat i a la llibertat és cada vegada més escàs.
 Per això és el nostre deure moral ajudar-los perquè el seu pas per la terra sigui el més grat possible.
 Diguem NO als circs, zoos i a tot tipus d'espectacle que comporti el captiveri i el patiment d'un animal.

VOLS AJUDAR-NOS?
 Dirigeix els teus donatius a:
 «LA CAIXA» entitat 2100 - oficina 0653, núm. compte: 691-76, de Tossa de Mar, o sol·licita el teu full d'admissió de soci a l'apartat 367
 17320 TOSSA DE MAR
 Demana informació al Tel. (972) 34 20 30

**INTERNATIONAL
 POLICE ASSOCIATION
 I P A E S P A Ñ A
 DELEGACIÓN DE CATALUNYA
 SEU PROVINCIAL DE GIRONA**

**1r ENCUENTRO INTERNACIONAL DE
 COLECCIONISMO POLICIAL**
 Intercambio y Exposición de artículos policiales

**1a TROBADA INTERNACIONAL
 DE COL·LECCIONISME POLICIÀC**
 Intercanvi i Exposició d'articles policiaes

B L A N E S
 19, 20, 21, 22 y 23 - Mayo/maig - 1993

Els actes tindran lloc a l'hotel Blaumar. Per a més informació: Tel. 33 09 95

EXPLOSIÓ A CALDES ▶

Quan es compleixen quaranta dies des que es va produir l'explosió de gas propà a Caldes de Malavella, els damnificats tot just comencen el calvari dels tràmits per poder rebre ajudes

institucionals i cobrar de les companyies asseguradores. L'explosió de Caldes no només va matar cinc persones i en va ferir greument tres més, també va deixar sense casa nou

famílies, que han hagut de començar una nova vida partint, en alguns casos, de zero. A Caldes el Dijous Sant es va convertir aquest any en un *dijous negre* per a molta gent.

L'abast de la tragèdia

La burocràcia alenteix els tràmits dels ajuts institucionals per als damnificats de l'explosió de Caldes de Malavella

Les companyies asseguradores no es mostren gaire disposades a fer-se càrrec dels danys

IRENE CASELLAS

■ **Caldes de Malavella.**—L'explosió de gas propà de Caldes de Malavella va deixar en estat de xoc els veïns afectats. No va ser fins uns dies després, un cop els morts ja estaven enterrats i els ferits s'anaven recuperant, que es van adonar de l'abast de la tragèdia. Les persones que menys havien perdut s'havien quedat sense casa. Les que més, sense família.

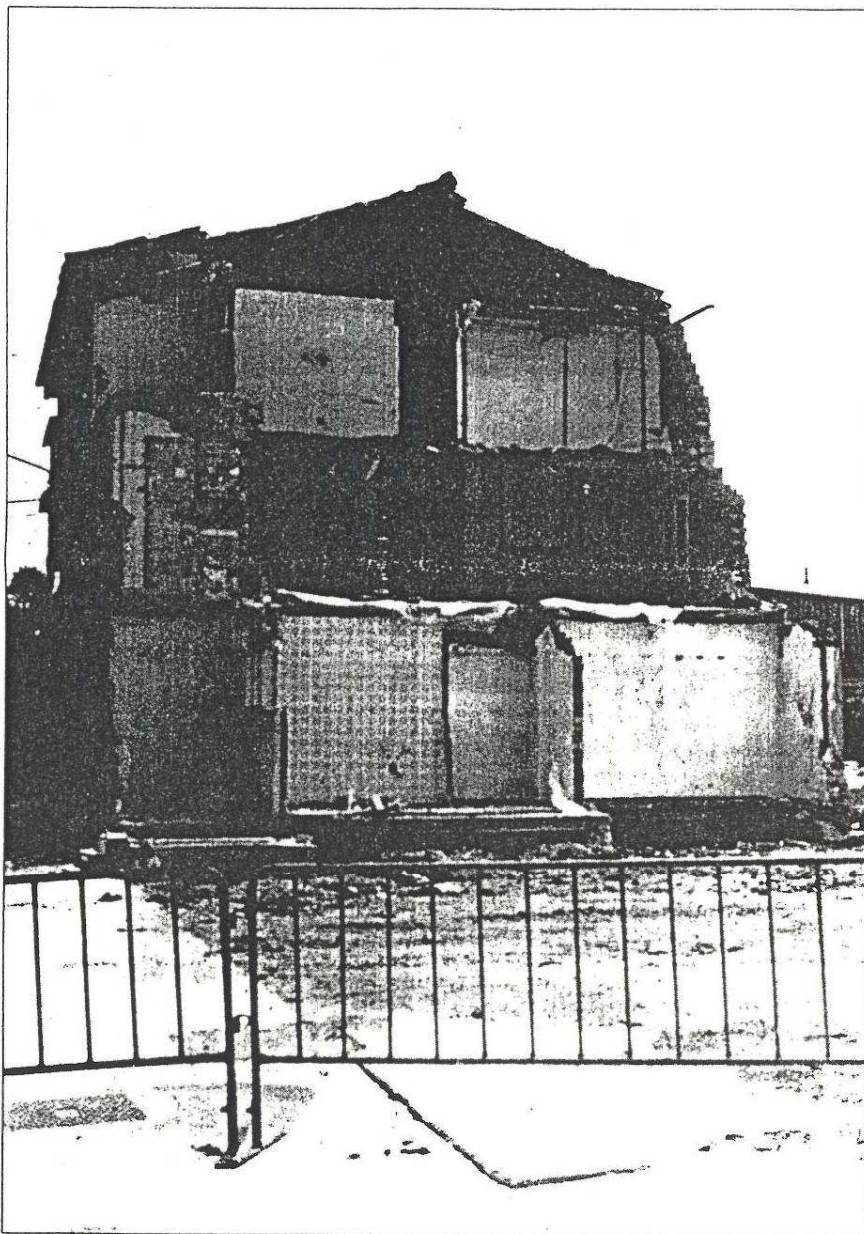
Les ferides s'han anat curant, però encara queda una persona ingressada a la Residència Sanitària de la Vall d'Hebron. Maria del Mar Ramos, la noia de 17 anys que va ser rescatada entre les runes, es recupera favorablement de la lesió medullar que va patir. Fernando Cuns, l'únic que va patir cremades —va ser al seu pis on es va produir la deflagració— ja ha estat donat d'alta en aquest mateix centre.

Les seqüeles psíquiques entre les persones que van viure l'explosió no han estat menys importants que les físiques. Un veí ha estat setmanes despertant-se cada nit un quart d'hora abans de les quatre, «amb la impressió de tornar a sentir l'explosió i els crits». L'hora del sinistre ha quedat enregistrada per sempre en la seva memòria.

Fòbia al gas

Entre les veïnes del bloc sinistral també hi ha una noia que va ser incapaç de dutxar-se durant els dies que van seguir a la tragèdia, un cop s'havia traslladat a casa dels seus familiars. La sola idea d'haver d'encendre l'escalfador de gas l'aterria, encara que finalment va poder superar aquesta fòbia.

Al trauma de l'explosió encara va seguir una altra experiència prou dolorosa per als damnificats: veure com enderrocaven els pisos que fins llavors havien estat les seves cases i on encara hi havia les seves pertinences. Almenys van tenir el consol que les tasques d'enderrocament del bloc es van fer amb molta cura i intentant recuperar tants objectes personals com era possible dels habitatges que encara quedaven drets. Finalment, i a causa de la insistència dels veïns, el tècnic municipal també va permetre treure els mobles i els objectes dels tres pisos que van quedar menys malmesos.

Aquest és l'aspecte que presenta actualment l'edifici afectat per l'explosió.

Deixant de banda aquestes tres famílies, les restants ho van perdre pràcticament tot. Un dels casos més dramàtics va ser el d'un jove que va ser rescatat entre les runes en calçotets. A partir de llavors, tota la roba que ha portat és prestada, i també la seva futura casa —cedida per l'Ajuntament durant un any— i els estris

que ha necessitat.

Després de quedar-se definitivament sense habitatge, els afectats van començar a tramitar, amb l'assessorament de l'Ajuntament, les peticions d'ajuts oficials. «Ara comencen els maldecaps de debò», es queixava llavors un dels veïns, després de comprovar que la burocràcia podia alentir el

procés suposadament urgent d'ajudar els damnificats.

De moment, la Conselleria de Benestar Social ha distribuït alguns ajuts, però el gruix més important, que s'ha de concedir a través del Govern Civil, encara no s'ha tramitat. Els veïns han fet les seves peticions però aquestes estan aturades fins

que les companyies asseguradores no facin els informes respectius sobre el sinistre, i determinin de quines despeses es faran responsables. A més, les ajudes previstes per Interior són molt baixes i no cobriren les danys de totes les famílies que s'han quedat sense casa.

Els afectats tenen pen-

dent una reunió per poder reconstituir la comunitat de veïns, ja que el president va ser una de les víctimes de l'explosió, i tota la documentació ha desaparegut. El seu objectiu és aconseguir un advocat que els representi davant les companyies asseguradores, que de moment no semblen gaire disposades a fer-se càrrec de totes les despeses.

Augment de les revisions

Com sempre que hi ha un sinistre provocat pel gas, les companyies instal·ladores van notar un augment de les trucades demanant revisions durant els dies que van seguir a l'explosió. Una dada curiosa és que moltes d'aquestes trucades es van fer de forma anònima i el comunicant —gairebé sempre una dona gran— es limitava a advertir que a casa d'un veí seu no havien fet les revisions obligatòries i que se sentia pudor a gas. «Jo pateixo per ells, i no vull que els passi res», acabaven dient.

Però l'obsessió per les mesures de seguretat no va durar gaire. Fins i tot al barri de Caldes on hi va haver l'explosió la gent va deixar de tenir por al gas ben aviat. La causa va ser l'estricta necessitat, ja que aquests veïns —molts dels quals es van quedar sense finestres a conseqüència de l'ona expansiva— van estar més d'una setmana sense subministrament. El dipòsit de propà que proveeix tot el barri es va haver de precintat per poder comprovar l'estat de les instal·lacions.

Alguns veïns, quan van veure que el problema tirava per llarg perquè ningú no volia assumir la responsabilitat d'obrir les connexions, van decidir d'acabar de forma casolana bombones de butà a les seves canonades, per poder cuinar i tenir aigua calenta. Poca gent ho va trobar estrany, ja que la majoria de veïns del barri, conegut com *els pisos del butà*, han treballat o treballen a la planta que hi ha a poca distància, i coneixen sobradament com s'han de manipular les instal·lacions de gas.

L'explosió també ha tingut un altre aspecte negatiu per a aquests veïns, ja que ha permès de descobrir que els edificis de tot el barri estan construïts amb bigues de ciment aluminós. «Almenys ho hem sabut abans que passés alguna altra desgràcia», es consolen.

Com valora la resposta de les administracions i del poble a l'explosió dels pisos de Caldes?

Josep Marcos

Té 59 anys, és fill de Caldes i hi viu actualment. Treballa en la construcció.

► «Tothom es va portar molt bé. S'ha fet una recollida i tothom, voluntàriament, ha donat el que ha pogut. Les institucions van dir que ajudarien. Ara com ara, han netejat els pisos i suposo que ajudaran els afectats.»

Ismael Figueres

Té 19 anys, és fill de Caldes i viu a la mateixa població. Fa de pintor.

► «S'han portat bé. Nosaltres, com a pintors, també. L'Ajuntament també i la Generalitat no ho sé, però suposo que també.»

Marcel Siurana

Té 29 anys i és fill de Caldes. Treballa en una planta envasadora.

► «Ha actuat correctament i eficaçment. La gent ha respost meravellósament, s'han portat molt i molt bé.»

Serafina Riera

Té 71 anys, és filla de Caldes i viu a la mateixa població. Està jubilada.

► «Tothom ha respost i es porten molt bé. Han obert llibretes, i diuen que ha anat molt bé. Les institucions deien que sí, però... Diuen que els faran els pisos i que el butà pagarà.»

Xavier Duch

Té 15 anys, és fill de Caldes i viu a la mateixa població. És estudiant.

► «No ho sé. S'ha fet un concert, s'han fet parades... La gent ha actuat bé, però les institucions, no se sap.»

Josep Ferrer

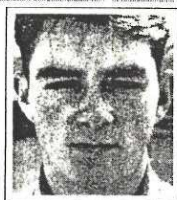
Té 62 anys, és fill de Caldes i viu a la mateixa població. És comerciant.

► «No sé què va venir a fer aquí el senyor Pujol, a fer un cop d'ull de torero o què? Se'ls havia d'haver indemnitzat des de la Generalitat perquè això d'haver de recórrer als veïns és molt llastimós.»

Josep Chamorro

Té 24 anys i ha viscut sempre a Girona. Dirigeix una entitat bancària a Caldes.

► «S'han mogut i han fet el que calia fer. Al banc, hem obert comptes corrents d'ajuda i la gent s'ha mogut força i hi col·labora desinteressadament.»

David Ponce

Té 16 anys i és fill de Caldes. Fa de cambrer en un balneari.

► «Ha col·laborat força i se'ls hauria de donar les gràcies, ens han donat suport en tot. Em refereixo a l'Ajuntament, la Generalitat i d'altres que ajudaran a renovar els pisos.»

Joan Abadal

Té 38 anys, és advocat i viu a Barcelona, però estueja a Caldes.

► «Les administracions han fet poca cosa pels afectats. Han promès molt i no ho han complert. La gent s'ha portat molt bé aquí a Caldes.»

Carmina Martínez

Té 43 anys. És de Jaén, però viu a Caldes. És mestressa de casa.

► «Em sembla molt bé el que han fet les administracions, pel que he sentit a dir. El poble s'ha portat molt bé, no em pensava que es comportessin com ho estan fent.»

Sebastià Vila

Té 59 anys i és de Girona, però fa 8 anys que viu a Caldes. Reparteix premsa.

► «Em sembla molt malament, per part de les administracions, ja que no hi ha hagut ajuda de cap classe. Molt de dir, però res, sempre és igual. La gent ha estat molt bé en aquest tema, són conscients del que ha passat.»

Montserrat Surós

Té 54 anys, és filla de Caldes i viu a la mateixa població. És mestressa de casa.

► «No sé què han fet les administracions, però considero que la gent s'ha portat molt bé.»

Mila Sanz

Té 46 anys, és de Barcelona i viu a Caldes. Es dedica a la medicina alternativa.

► «Exactament, no sé res de les administracions, però pel que fa a la gent del poble, han col·laborat, tant la mainada com l'Ajuntament.»

José Méndez

Té 45 anys. És de Cartagena, però viu a Caldes. Treballa al ram de l'aigua.

► «De la Generalitat i això, no en sé res, però la gent del poble i la Guàrdia Civil han ajudat molt a recollir-ho tot. Va venir en Jordi Pujol, però no sé què ha fet, la Generalitat.»

Carme Parcés

Té 30 anys i és de Caldes. Treballa d'administrativa.

► «No n'estic gaire assabentada, però sembla que han respost molt bé. La gent del poble també ha respost positivament. Particularment no ho sé, però pel que m'han dit els amics, trobo que han actuat bé.»

Carme Miquel

Té 61 anys, és filla de Caldes i viu a la mateixa població. Està jubilada.

► «Jo crec que les administracions ho han fet bé. La gent del poble també han actuat molt bé.»